

**Львівський національний університет імені Івана Франка
Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський
обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»**

**Завдання III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади
з української мови і літератури 2023–2024 н. р.**

8 КЛАС

2024

А. УКРАЇНСЬКА МОВА (40 балів)

I. Доведіть, що добре знаєте український правопис (орфографію та пунктуацію): 10 балів.

1) Запишіть правильно власні назви (5 балів).

Медаль за відвагу, майдан незалежності, президент україни, автобус турист, цукерки пташине молоко, підручник історія україни, друга світова війна, чумацький шлях, харківські вулиці, шевченкові твори.

2) Розставте розділові знаки в наведеному тексті (5 балів).

Мова є духовним багатством народу. Щоб любити треба знати а щоб проникнути в таку тонку й неосяжну величню й багатогранну річ як мова треба її любити.

Василь Сухомлинський

II. Продемонструймо кмітливість і знання: 10 балів.

1) Установіть відповідність між типом односкладного речення та прикладом (4 бали).

Тип односкладного речення

- 1 означено-особове
- 2 узагальнено-особове
- 3 неозначено-особове
- 4 безособове

Приклад

- А Не забути тих днів ніколи.
- Б Ось там щось сіють у долині.
- В Пахне медом квітучий луг.
- Г На чужому коні не наїздишся.
- Д Та схаменись нарешті, друже!

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2) До поданих стійких висловів доберіть по одному фразеологічному синоніму (6 балів).

1. Рота не відкривати	
2. Одного поля ягоди	

3. Задирати носа	
4. За тридев'ять земель	
5. П'ятами накивати	
6. Без царя в голові	

III. Доведіть, що маєте добре чуття мови. Попрацюйте редакторами: 20 балів.

1) Відредагуйте вислови (5 балів).

Приміняти зброю	
по цьому поводу	
на протязі дня	
прикласти зусилля	
при таких умовах	
падати в обморок	
приймати міри	
здавати екзамен	
об'єм робіт	
повістка дня	

2) Виправте наведені дієслівні форми та вислови із ними (5 балів).

Давайте прочитаємо	
нами запропоновано	
відповісиш	
боряться	

біжучий рядок	
виступаючий на зборах	
збільшуюче скло	
давайте підемо	
застарівша методика	
слідуючий раз	

3) У котрих словосполученнях з числівником допущено помилку (5 балів)? Свою відповідь обведіть кружечком.

1) сто п'ятеро учнів; 2) троє працювали; 3) двоє окулярів; 4) троє однокласників; 5) двоє президентів; 6) троє відер; 7) семеро журналів; 8) п'ятеро осіб; 9) нас сьогодні шестеро; 10) семеро книжок; 11) п'ятеро киян; 12) їх було дев'ятеро; 13) четверо рукавиць; 14) двоє прийшли; 15) сорок двоє студентів; 16) двоє дочок; 17) двоє телят; 18). четверо міністрів; 19) семеро жінок; 20) троє дверей.

4) Доберіть українські відповідники до запозичених висловів (5 балів).

Ексклюзивний	
Віртуальний	
Толерантний	
Імпозантний	
Респектабельний	

Б. УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА (40 балів)

I. Дайте лаконічні відповіді на завдання (15 балів).

1) Чим усна народна творчість відрізняється від художньої літератури? (3 бали)

2) Поясніть, що мав на увазі Тарас Шевченко, коли написав у «Щоденнику»: «Трибунал під проводом самого сатани не спромігся б виректи такого нелюдського холодного присуду». За що з усіх арештованих «братчиків» його покарали найжорстокіше? (2 бали)

3) Чому Маруся Богуславка відмовляється повернутися на батьківщину? (2 бали)

4) *«Не руш моїх кіл»* – так, за переказом, мовив занурений у роздуми Архімед римському легіонерові, коли римське військо взяло Сіракузи.

Ця історія нагадує один із епізодів у відомому творі. Назвіть цей твір і його головних героїв. (3 бали)

5) У вірші *«Любіть Україну!»* Володимир Сосюра порівнює Україну з купиною, *«що горить – не згора»*. Що означає цей образ? Укажіть його джерело. (2 бали)

6) Кому належать ці слова: *«Мені легко було вийти на літературний шлях, бо я з літературної родини походжу»*? Кого ви знаєте з цієї літературної родини? (3 бали)

II. Виконайте завдання з теорії літератури (9 балів, по 3 бали за кожне завдання).

1) Назвіть характерні особливості народних дум.

2) Які ви знаєте різновиди лірики? Наведіть приклади.

3) Що таке художній паралелізм? Поясніть його роль у творі.

III. Виберіть лише 1 правильний варіант відповіді на тестові завдання (10 балів, по 1 за кожну правильну відповідь). Обведіть цей варіант кружечком.

1) Легендарного Робін Гуда нагадає герой твору

- А «Та, ой, як крикнув же козак Сірко»
- Б «Максим, козак Залізняк»
- В «За Сибіром сонце сходить»
- Г «Ой, Морозе, Морозенку»
- Д «Чи не той то хміль»

2) Виберіть зображення кургану, який згадано в історичній пісні «Ой Морозе, Морозенку...».

А Кам'яна могила

Б Чорна могила

В Савур-могила

Г Аскольдова могила **Д Гостра могила**

3) До жанру балади належить твір

- А «Зажурилась Україна»
- Б «Мій ангел такий маленький...»
- В «Засвіт встали козаченьки»
- Г «Ой три шляхи широкії...»
- Д «Хотіла б я піснею стати...»

4) Такою запам'яталася теперішня столиця Литовської республіки

- А Лесі Українці
- Б Тарасові Шевченку
- В Михайлові Коцюбинському
- Г Володимиру Сосюрі
- Д Іванові Франку

5) «Мені часом здається, що з мене вийшов би далеко кращий музикант, ніж поет», – зізнавалася Леся Українка. Виберіть малюнок, де зображено її улюблений музичний інструмент.

6) Яким уявляє дощ Василь Голобородько?

- А синім
- Б оранжевим
- В жовтим
- Г білим
- Д зеленим

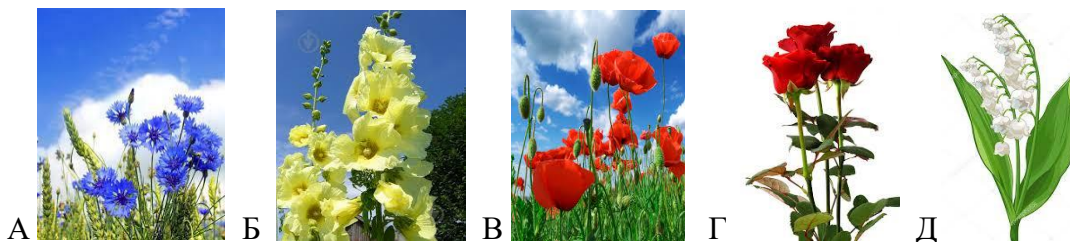
7) «Ut-fa-lá-sol, fa-mi-ré-sol...», – цю мелодію серенади награв герой твору

- А Лесі Українки
- Б Ігоря Павлюка
- В Володимира Підпалого
- Г Галини Кирпи
- Д Тараса Шевченка

8) Автобіографічну повість «Третя Рота» написав автор твору

- А «Із янголом на плечі»
- Б «Осінь» («Облітають квіти, обриває вітер...»)
- В «Теплі слова»
- Г «Зимовий етюд» («Трішки туману і трішки інею...»)
- Д «Жовтень жовті жолуді...»

9) «Одсіють роки, мов хмарки над нами, / і ось же в полі будуть двоє йти, / але нас не буде», – писав Володимир Сосюра. Якими квітками, на думку поета, можуть стати ліричний герой і лірична героїня?

10) Античний міф про Ікара

послужив назвою для поетичної збірки

- А Василя Голобородька
- Б Володимира Сосюра
- В Володимира Підпалого
- Г Івана Малковича
- Д Василя Герасим'юка

IV. Виконайте завдання на відповідність. Проставте хрестики у відповідних клітинках. Один варіант, позначений літерою, не має пари (6 балів, кожна правильно підібрана пара – 0,5 бала).

1) Установіть відповідність між історичним персонажем та уривком з твору.

1. Максим Залізняк»	А «Вони ж його не били / І не в чверті рубали, / Ой тільки з його, з його молодого / Та живцем серце взяли»
2. Іван Сірко	Б «Обступили город Умань, / Покопали шанці / Та вдарили з семи гармат / У середу вранці»
3. Устим Кармалюк	В «Зібрав собі славних хлопців – / Що ж кому до того? / Засідаєм при дорозі / Ждать подорожнього»
4. Богдан Хмельницький	Г «Аж то Військо та славне Запорізьке / та на Кримський шлях із Січі виїжджало...»
	Д «А я ляхів не боюся / І гадки не маю - / За собою великую / Потугу я знаю»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2) Установіть відповідність між творами одного автора.

1. «Наша мова»	А «З дитинства: дощ»
2. «Зимовий етюд»	Б «Давня весна»
3. «Любіть Україну!»	В «Коли до вас темної ночі...»
4. «Хотіла б я піснею стати»	Г «Васильки»
	Д «Бачиш: між трав зелених...»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

3) Установіть відповідність між автором і ключовими словами з його твору.

1. Василь Голобородько	А	синя тишина, баский кінь, золоті копита
2. Володимир Сосюра	Б	пісенні слова, побратими, товариство
3. Володимир Підпалій	В	ясні зорі, спів дзвінкий, море гучне
4. Леся Українка	Г	зелені трави, дощі зернисті, гніздо мале
	Д	молода дівчина, висока тополя, червона калина

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					